

Värme, ventilation, vatten och avlopp

Värme

Bostaden värms upp med vattenburen värme via radiatorer (element). Radiatorerna är inställda för att kompensera för den värme som försvinner ut genom väggar, tak, golv och fönster. Ingrepp i värmesystemet genom borttagning av radiatorer eller liknande får inte göras då hela värmesystemet är injusterat för att ge en behaglig värme i samtliga bostäder. Radiatorernas termostatventiler är förinställda för att passa bostaden. Termostaterna kan vridas upp/ner för att anpassa värmen till önskad rumstemperatur.

Ventilation

Brf Hovsbergs hus är moderna lågenergihus med en energiförbrukning på cirka 75 kWh/kvm. Bostäderna är utrustade med ett centralt modernt s.k. FTX-ventilations-system (fläktventilation med värmeåtervinning där både frånluft- och tillufts-flödena är fläktstyrda) som innebär att det hela tiden tillförs filtrerad tilluft via ventilationsdon i alla rum. I våtutrymmen finns frånluftsdon som tar bort fuktig och oren luft som sedan förvärmer tilluften. Föroreningarna i luften kommer från människan, husdjur, matlagning, dusch, toalettbesök, tvätt, rökning med mera. Ventilationen är anpassad för en optimal bostadsmiljö. Fungerar inte ventilationen så finns det risk för att din bostad får fuktskador och man upplever det instängt.

Obligatorisk ventilationskontroll, OVK, ska göras regelbundet. I flerbostadshus med FTX-ventilation ska OVK genomföras vart 3:e år. Syftet är att visa att inom-husklimatet är bra och att ventilationssystemen fungerar. **Det är föreningens styrelse, som ser till att OVK utförs.** Kontrollen ska göras av en certifierad kontrollant. Kontrollanten ska också ge förslag till hur energiåtgången kan minskas för ventilationen, utan att det ger en sämre inomhusmiljö. Första besiktningen genomfördes innan ventilationssystemet togs i bruk 2013. En andra OVK-kontroll gjordes våren 2016.

Rör aldrig inställningarna på till- och frånluftsdonen i taket. Donen är inställda med luftflödesmätare och låsta för att uppnå rätt ventilationsförhållanden för bostaden.

Konstant öppna fönster eller dörrar får inte förekomma i ett modernt lågenergihus. Ventilationen slås då ut och huset får en mycket sämre ventilation på både till- och frånluftssidan.

Forcerad vädring kan göras i bostaden med vidöppet fönster, men får då bara förekomma under kortare stunder. Vill ni ha det svalare i ett sovrum när ni sover, stäng av termostaten på radiatoren och snabbvädra en stund innan läggdags.

Separat köksfläkt

Vid användning av köksfläkten, som är en separat fläkt och inte sammankopplad med FTX-ventilationen, kan man ibland, i ett lågenergihus, behöva öppna ett fönster tillfälligt för att få maximal effekt på fläkten. Rengöring av filter ska ske regelbundet.

Vatten

Vatten tas från kommunens ledningsnät. Det sitter avstängningsventiler på tappvattenrören i en fördelarlåda i varje bostad. Fördelarlådan är placerad i lägenhetens badrum, tvättstuga eller klädkammare. Under fördelarlådan finns det en vattenläckageindikator. Upptäcker man en vattenläcka eller om det rinner vatten ur läckageventilen under fördelarskåpet så ska avstängningsventilerna i skåpet stängas och en reparatör måste tillkallas snarast.

Individuell mätning av kallt och varmt tappvatten

Alla lägenheter har individuell mätning av kallt och varmt tappvatten genom ett modernt mätningssystem som heter BKAB (Boende-Komfort AB). Vill ni själva se er förbrukning så sitter det analoga mätare på både kallt och varmt vatten i fördelar-skåpet. Debitering av förbrukning sker av Brf Hovsberg genom givare och modem-avläsning. En preliminär avgift debiteras månatligen på avgiftsavin. Slutlig avläsning sker vid årsskifte alternativt kvartalsvis och regleras därefter på lämplig månadsavi i efterskott.

Avlopp

Skötseln och underhållet av bostadens avlopp är av central betydelse. Det är viktigt att regelbundet göra rent i brunn i badrum samt att aldrig slänga ner förbrukningsmaterial av olika slag vare sig i toalett eller handfat. Detta gäller även avlopp i köket. Kom ihåg att underhållsansvaret är upp till varje enskild bostads-rättshavare och att föreningen inte står för kostnaderna för underhållet. Rätt skötsel av avloppen ger dig mindre besvär och lägre kostnader.

Att tänka på för att förebygga stopp i avlopp.

Kök

- Spola inte ner fett i avloppen
- Torka ur stekpannor och dylikt från fett innan du sköljer av dem
- Häll inte ner kaffesump
- Pressa inte ner matrester och dylikt genom silarna i diskhon
- Använd endast kemiska preparat som är avsedda för denna typ av rengöring

Badrum

- I toaletten får endast toapapper slängas. Handdukspapper, bindor, trasor, tops, kattsand med mera får inte spolats ner utan ska tas om hand på annat sätt. Hushållspapper suger upp vatten och bildar klumpar som kan orsaka stopp.
- Finns toalettpapper i toastolen, använd inte snålspolningen
- Var vaksam på "dofthållare" som hängs över toaletteringen, de är väldigt lätta och kan ramla ner och orsaka stopp i ledningen
- Använd endast därför avsedda kemiska preparat
- Tänk på att regelbundet rengöra golvbrunnar samt vattenlåset i tvättstället

Vid stopp i avloppen i toalett eller kök, bör ni rensa dem omgående så att stoppet inte behöver åtgärdas akut på kvällar och helger. Om ni inte kan åtgärda det själva ska ni ringa efter professionell hjälp. Kostnaden för en jourutryckning är försumbar jämfört med att stå för en hel renovering efter en vattenskada vid oaktsamhet med vatten. Vidare bör droppande kranar och WC-stolar snarast repareras, tänk på miljön!

Obs! Använd inga kemikalier som kan fräta hål på plaströren.

EI

Observera att det är förbjudet att arbeta med elinstallationer om du inte har behörighet. Anlita alltid en fackman.

Individuell mätning av hushållsel

Alla lägenheter har individuell mätning av hushållselen genom ett modernt mätningssystem som heter BKAB (Boende-Komfort AB). Din hushållsel administreras och debiteras från Brf Hovsberg. Vill ni själva se er förbrukning så sitter det en analog mätare i elcentralen (se nedan). Debitering av förbrukningen sker av Brf Hovsberg genom givare och modemavläsning. En preliminär avgift debiteras månatligen på avgiftsavin. Slutlig avläsning sker vid årsskifte alternativt kvartalsvis och regleras därefter på lämplig månadsavi i efterskott. Med andra ord har du inget eget abonnemang.

Elcentralen

Elcentralen finns i det gemensamma elskåpet/fördelarskåpet (mediacentralen). I elskåpet finns en jordfelsbrytare och ett antal automatsäkringar, som reglerar strömförsörjningen till bostaden. I skåpet finns också en förteckning över vilka elektriska uttag som hör till en viss säkring.

Automatsäkringar

Automatsäkringar, som egentligen heter dvärgbrytare, är till för att skydda mot fel i den elektriska utrustningen. Fel kan förekomma i den fasta installationen i bostaden men oftare i lampor och elektriska apparater, t.ex. brott på en sladd.

Om en automatsäkring bryter strömmen kan det bero på följande:

- Stadigvarande fel
- Tillfällig överbelastning
- Tillfälligt fel, t.ex. en glödlampa går sönder

En automatsäkring är tillslagen när brytaren pekar uppåt, när den löser ut så faller den ner.

Felsökning vid utlöst automatsäkring

Om en automatsäkring löst ut och felet inte kan hittas så prova med att slå till den igen genom att lyfta brytaren uppåt. Löser den ut direkt igen tyder detta på ett stadigvarande fel, antingen i den fasta installationen eller ett tillfälligt fel i den elektriska utrusningen (lampa eller apparat). För att hitta felet krävs det en felsökning.

Börja med att se efter vilka elektriska uttag som hör till just den säkring som löst ut (se förteckningen över automatsäkringarna i elskåpet). När aktuella uttag hittats så koppla ifrån alla apparater som är anslutna till uttagen och slå till säkringen igen. Löser säkringen fortfarande ut så finns felet i den fasta installationen och då ska du låta en elektriker titta på felet. Om säkringen inte löser ut så finns felet i någon av de apparater som har varit anslutna till uttagen.

Om säkringarna löser ut med några minuters mellanrum så tyder detta på en tillfällig överbelastning. Prova med att koppla ifrån en eller ett par apparater för att på så sätt minska belastningen. Det är fel att behöva slå på säkringen om och om igen, detta kan leda till brand i den felande källan.

Jordfelsbrytare

Samtliga eluttag i huset är jordade. En jordfelsbrytare skyddar mot farlig ström.

Jordfelsbrytaren känner av att strömmen till och från den elektriska apparaten är lika stor och om den inte är det så bryter jordfelsbrytaren strömmen och löser ut. Jordfelsbrytaren skyddar personer från att få ström genom kroppen, men även mot bränder som kan uppstå på grund av felaktigheter i de elektriska apparaterna.

Tänk på att om en person kommer i kontakt med de båda hålen i ett vägguttag så skyddar inte jordfelsbrytaren mot detta eftersom strömmen som går till och från personen är lika stor.

Felsökning vid utlöst jordfelsbrytare

Om jordfelsbrytaren har löst ut slå till den igen, löser detta problemet så tyder detta på en tillfällig störning. Om detta inträffar några gånger bör ni kontakta elinstallatör.

Om jordfelsbrytaren löser ut direkt tyder detta på ett bestående fel, gör felsökning på följande sätt. Slå ifrån alla automatsäkringar i elcentralen, därefter slås jordfelsbrytaren till igen. Sedan slås en säkring i taget igång tills jordfelsbrytaren löser ut igen och den felande säkringsgruppen har hittats. Löser jordfelsbrytaren ut innan någon säkring har slagits till finns felet före eller i elcentralen, kontakta elinstallatör.

Om felet har kunnat bestämmas till en bestämd säkringsgrupp, koppla ifrån alla apparater som hör till den gruppen, även taklamporna. Slå sedan till jordfelsbrytaren, löser den ut nu så finns felet i den fasta installationen, kontakta elinstallatör. Ifall jordfelsbrytaren inte löser

ut, koppla då in en apparat i taget till jordfelsbrytaren löser ut igen, den felande apparaten har nu med stor sannolikhet hittats, låt en fackkunnig person undersöka och reparera apparaten.

Drift och underhåll av jordfelsbrytare

På jordfelsbrytaren finns det en provknapp som används för att kontrollera att jordfelsbrytaren är funktionsduglig. Kontrollera genom att trycka in knappen, fungerar den så löser jordfelsbrytaren ut och strömmen bryts i hela bostaden. Återställ jordfelsbrytaren efter kontrollen. Denna kontroll ska göras med högst sex månaders intervall.

Elektrisk komfortgolvvärme

Komfortgolvvärmen drivs av elektricitet som betalas via din elräkning. På väggen finns en justerbar termostat. Observera att det är komfortgolvvärme och den ska inte värma hela badrummet. Prova dig fram på vilken siffra du vill ha termostaten på, så att det inte blir för varmt. Det är inte ens säkert att golvvärmen behövs, för i moderna hus är golven ändå inte kalla.

Handdukstorken

På handdukstorken kopplas värmen på genom att trycka på strömbrytaren. Elen betalas via din elräkning.

Ljusreglering/dimmer

Där dimmer är monterade tänds och släcks ljuskällan genom en tryckning på strömbrytaren. Ljuskällan tänds till senaste intensitet. För att reglera ljusstyrkan använder du dig av en förlängd tryckning. Det finns även konventionella ljus-dimmer med rund knapp för regleringen.

Brandvarnare

Se information under flik 18.

Brandskydd, hjärtstarter

Vanligtvis växer en brand långsamt den första minuten, sen kan förloppet gå väldigt fort. Bara på några minuter kan ett helt rum vara rökfyllt och i värsta fall övertänt. Så snabbt kan inte räddningstjänsten vara på plats. Därför är det viktigt att ta brandsäkerheten på allvar! Många små delar bidrar till ett bra brandskydd. Tidig varning, fungerande utrymningsvägar och omedelbar utrymning kan vara skillnaden mellan "en mindre brand" och en katastrof.

Ansvar för brandskyddet ligger på både ägaren (bostadsrättsföreningen) och den som använder byggnaden (bostadsrättshavarna). Brf Hovsberg har utsett fastig-hetsskötaren som brandskyddsansvarig för fastigheten med uppgift att samordna brandskyddet i byggnaderna. Exempel på arbetsuppgifter kan vara att se till att brandskyddet sköts enligt fastighetens rutiner och regler, att instruktioner för exempelvis kontroll av brandskyddsinstallationer finns och följs samt att boende informeras om brandskyddet.

Agera direkt

Grundregeln är: **RÄDDA – VARNA – LARMA – SLÄCK!**

Brandskyddsinstallationer

Brandvarnare

Regelverket säger att i varje bostad ska det finnas minst en fungerande brand-varnare. I din bostad finns 1 – 2 styck brandvarnare beroende på bostadens storlek, dessa är placerade i hallen. Brandvarnarna är nätanslutna med batteri-backup, så ni behöver inte byta några batterier. Det kan dock förekomma kompletterande brandvarnare i en del större bostäder och då är de inte nät-anslutna utan har ett tioårigt batteri.

Om brandvarnaren löser ut vid matlagning kan den stängas av via knapptryckning på brandvarnaren.

Utrymningsvägar

Grundkravet för bostäder är att det ska finnas två utrymningsvägar. I hus med upp till åtta våningar utgör trapphuset den ena utrymningsvägen. Den andra utgörs oftast av en balkong som räddningstjänsten kan nå med stegutrustning. Detta gäller för Brf Hovsberg.

Det är viktigt att hålla trapphus fria från sådant som är brännbart samt hindrar framkomligheten. Barnvagnar, tidningspapper och kartonger får inte förvaras i trapphusen. Vid en brand bildas stora mängder rök som försvårar utrymningen genom dåliga siktförhållanden. Dessutom måste trapphuset kanske användas av både räddningspersonal

och boende vilket gör att utrymmet blir trångt. Fram-komligheten är livsviktig, så var noga med att inga föremål förvaras så att det kan hindra utrymning.

OBS! Hissar får inte användas vid brand.

Brandceller

Flerbostadshus ska vara indelade i olika utrymmen mellan vilka brand inte ska kunna sprida sig vidare inom en viss tid. Indelningen kallas brandceller. Brf Hovsberg är indelad så att alla bostäder är en brandcell. Trapphusen, slussen, miljörummet, cykelrummet och barnvagnsrummen är alla även de separata brandceller. Dessa ska hålla i 60 minuter innan elden kan sprida sig vidare. Det är dock **extremt viktigt att dörrarna hålls stängda!**

Släckutrustning

Släckutrustning är en viktig del av brandskyddet. För bostäder rekommenderar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) pulversläckare på minst 6 kg. Brf Hovsberg har installerat sex brandsläckare i fastigheten; två i garaget och en i varje trappuppgång plus 1 st i vår övernattningslägenhet "Lyan". I bostaden ansvarar var och en för brandsäkerheten. Räddningstjänsten rekommenderar att det finns en mindre pulverbrandsläckare och en brandfilt i varje lägenhet.

Brandfarliga varor

Vissa ämnen är så brandfarliga att det finns särskilda bestämmelser för hur de får hanteras och förvaras, s.k. brandfarliga varor. Exempel på sådana är gasol, acetylen, T-röd, bensin, aceton, förtunning, koncentrerad spolarvätska, tänd-vätska, diesel och eldningsolja. För hushåll gäller att man endast får förvara brandfarliga varor för hushållets behov.

Grillning på balkonger, altaner och uteplatser får endast ske med el- eller gasol-grill. Förvaring av gasbehållare får **EJ** ske i bostad, källare eller garage utan endast på ej inglasad balkong eller uteplats med max volym 5 liter (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, www.msb.se).

Tänk även på att

- Glömda stearinljus orsakar många bränder.
- Se till att Tv:n står luftigt.
- Dra ur kontakten eller installera en timer till kaffekokare, strykjärn, hårtorkar och liknande.
- Låt inte disk- och tvättmaskiner eller torktumlare vara igång när du sover eller går hemifrån.
- Håll rent från brännbart material på och runt spisen. Rengör spisfläkten regelbundet.
- Se till att små barn aldrig får tag i tändstickor, cigarettändare och dylikt.
- Rök aldrig i sängen.
- Se till att glödlampor och spotlights inte kommer åt något brännbart.
- Byt blinkande lysrör omedelbart och byt samtidigt glimtändare.
- Var rädd om elsladdar så att de inte kläms eller skadas. Byt dem om de är trasiga.
- Rengör årligen bakom kyl- och frysskåp samt tvättmaskin och torktumlare.

Hjärtstarter

I varje trappuppgång finns en hjärtstarter. Läs gärna då och då det informationsblad som finns bredvid skåpet med hjärtstartern så att du håller dig informerad om vad du ska göra om du skulle behöva använda den. Vid utbildningstillfället gavs följande råd om någon i din närhet drabbas av hjärtstopp:

- 1 Ring 112 och tala om var du finns och koden på ytterdörren. Håll telefonlinjen öppen till 112.
- 2 Hämta hjärtstartern – stäng inte dörren till skåpet så att det fortsätter tjuta - kanske hör någon granne det och kan komma till hjälp. Ring på hos de grannar du passerar - kanske finns någon hemma som kan bistå.
- 3 Lämna egen dörr öppen så att ambulanspersonal kan komma in.
- 4 Om ni är flera närvarande starta hjärtlungräddning medan någon annan hämtar hjärtstartern.
- 5 Öppna hjärtstartern. Starta apparaten och fortsätt ge hjärtlung-räddning enligt instruktionen.
- 6 Gör gärna en egen lättillgänglig telefonlista med nummer till några grannar du kan kontakta om ett hjärtstopp inträffar i din lägenhet.

Bilagor till Flik 18

- Bruksanvisning för brandvarnare 230V AC
- Skydda dig och dina grannar mot brand (MSB)
- Hjärt-Lungräddning

Fönster, kök, balkonginredning och -inglasning

Fönster

Brf Hovsberg har treglas isolerfönster. Invändig och utvändig kondens är inte tecken på ett felaktigt fönster. När luftfuktigheten inomhus är hög samtidigt som lufttillströmningen från underliggande radiator är förhindrad kan det bildas kondens på nedre delen av fönstret. Detta ska åtgärdas genast genom att förbättra ventilationen och/eller se till att den varma luften från radiatoren får strömma fritt, detta för att undvika skador på fönstret. Utsidan av ett modernt fönster kan få kondenspåslag i olika väderstreck och väderlekar vid olika årstider på året. Bildas det kondens mellan rutorna är det fel på fönstret och ska felanmälas.

Kök och badrumsinredning

Din köks- och badrumsinredning kommer troligen från Myresjökök om andra tillval inte gjorts i byggnationen eller senare. För att den maskinella utrustningen i kök, badrum och tvättstuga ska fungera optimalt hänvisas till maskinernas manualer, vilka ska bevaras och följa maskinerna under hela deras brukningstid.

Glöm alltså inte att lämna över alla manualer till nästa lägenhetsägare om du flyttar!

Balkonginredningar

Enligt fastighetsförsäkringen är det inte tillåtet att borra i väggar eller tak på balkongerna och inte heller att måla dessa. Vid eventuella skador till följd av detta gäller inte försäkringen.

Blomlådor hängs av säkerhetsskäl på insidan av balkongen.

Balkonginglasning

Din inglasning kommer från Balco och för att inglasningen ska få en så lång håll-barhet som möjligt rekommenderar vi att du läser skötselansvisningarna från Balco.

Vid inglasning av balkong eller uteplats när sådan inte finns krävs enligt styrelsens beslut en skriftlig ansökan och ett godkännande av styrelsen för att säkerställa att färg och utförande stämmer överens med tidigare gjorda val.

Markiser

Alla yttre förändringar på fasader och balkonger måste redan i planeringsstadiet anmälas till styrelsen. Det är viktigt att husens stilrena utseende inte förstörs.

Markis får endast sättas upp efter godkännande från styrelsen. Styrelsen har beslutat att endast tillåta s.k. screenmarkiser och att arbetet utförs på ett fackmannamässigt sätt. Screenmarkiser får endast monteras i fönsterbågen. För att bibehålla en enhetlig utemiljö har styrelsen beslutat att tyg ska vara av en mörkgrå kulör som heter Soltid (96-2043). Det ska vara samma NCS kulör (Natural Colour System) på markiskonstruktionen som på fönsterbågarna.

Parabolantenner

Parabolantenner får inte monteras på fasader eller balkongväggar/räcken. Om man önskar sätta upp parabolantenn, kontakta styrelsen för gemensam diskussion hur uppsättningen kan göras på tillåtet sätt.

Senaste årsredovisningen och stämmoprotokoll

Min flik – egna anteckningar

Om krisen kommer – vatten- och elförsörjning, VMA och ventilation

En kris kan göra att samhället inte fungerar som vi är vana vid. Samhället blir allt sårbarare och om det blir kris måste vi enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) vara så pass förberedda att vi klarar tre dygn, det vill säga 72 timmar, utan stöd från myndigheter i händelse av en kris. Vi förväntas ha förråd av vatten och förnödenheter samt förmåga att ordna värme och informationsinhämtning. Viktig information om detta finns i broschyrerna **”Om krisen eller kriget kommer”** och **”Hemberedskap för minst 72 timmar”**. Dessa broschyrer har styrelsen delat ut till samtliga lägenheter (november 2018). De kan lämpligen biläggas som bilaga till denna flik i bopärmen. I broschyrerna rekommenderas en s.k. Krisberedskapslåda. Vad en sådan kan innehålla har Civilförsvarsförbundet sammanfattat på sin hemsida (www.civil.se/krisberedskapslada).

Lite översiktlig information om olika krissituationer sammanfattas nedan.

STÖRNINGAR I VATTENFÖRSÖRJNINGEN

När det inte kommer vatten i kranen beror det oftast på en tillfällig avstängning av vattnet i samband med till exempel nyanslutningar eller underhållsarbeten. Vid planerade avbrott informerar Växjö kommun berörda fastighetsägare i förväg.

När det uppstår en akut störning i dricksvattenförsörjningen, exempelvis en vattenläcka, informerar kommunen om detta på sin hemsida. Information kan också erhållas per telefon från kommunens växel. Om det är större eller allvarigare händelser lämnas även information i lokalmedia, t.ex. Radio Kronoberg. Kommunen och lokal media informerar också om eventuella tappställen där du tillfälligt kan hämta vatten vid längre avstängningar.

Det är väldigt sällan som kommunen behöver införa kokrekommendation, men om det skulle hända meddelar kommunen detta via hemsidan och i lokala medier. Att koka vattnet kan rekommenderas om det finns misstanke om att kranvattnet innehåller mikroorganismer som kan göra dig sjuk. Kokning dödar mikroorganismer som bakterier, virus och parasiter.

Så här gör jag om kommunen rekommenderar kokning av dricksvattnet:

- Koka allt vatten som ska drickas eller användas i matlagning.
- Koka upp vattnet i kastrull eller vattenkokare tills det bubblar kraftigt. Det räcker att koka upp vattnet, det behöver inte koka en viss tid.
- Förvara vattnet i en väl rengjord kanna eller behållare i rumstemperatur eller kallare, gärna i kylskåp.

Använd kokt vatten till att:

- Blanda saft eller andra drycker med vatten.
- Brygga kaffe, eftersom kaffebryggaren inte värmer dricksvattnet tills det kokar.
- Göra is.
- Skölja frukt och grönsaker som inte kokas.
- Borsta tänderna.

Okokt dricksvatten kan användas till att:

- Tillaga mat som ska kokas, till exempel potatis, ris och pasta.
- Tvätta händer och ansikte.
- Duscha (undvik att bada).
- Diska i diskmaskin på högsta temperatur. Använd torkprogrammet.
- Diska för hand. Låt disken torka innan den används.
- Tvätta kläder.
- Städa och rengöra ytor.
- Vattna blommor.
- Spola toaletten.

Undvik att svälja vatten vid duschning. Var speciellt uppmärksam på detta när det gäller små barn. Barn bör inte heller leka i vattenspridare, bassänger eller liknande under perioder med kokningsrekommendation. Är du orolig för dina djur hänvisar vi till veterinär.

Källa: Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten och Svenskt Vatten

Om problem skulle uppstå med vattenförsörjningen och vatten måste hämtas från tankbil är det viktigt att hinkar eller vattendunkar finns tillgängliga. Exempelvis finns hopfällbara vattendunkar som tar liten plats på vissa varuhus.

Adresser till Växjö kommun och lokalradion finns nedan.

STÖRNINGAR I ELFÖRSÖRJNINGEN

Om strömmen går kan orsaken vara en trasig säkring eller att jordfelsbrytaren löst ut. Dessa hittar du i säkringslådan. Om någon av dessa löst ut återställer du bara jordfelsbrytaren tills du lokaliserat och avhjälpt felet. Jordfelsbrytaren är till för att skydda mot fel i allt som är anslutet till eluttaget i din lägenhet så det inte uppstår bränder eller andra skador (se Flik 17).

Kontrollera även om din granne har ström. Om det bara är du eller ett fåtal grannar i vår förening som är strömlösa, prata först med vår fastighetsskötare innan du felanmäler.

Vid större störningar informerar elbolagen – i vårt fall Bixia - om detta på sina hemsidor och via telefon. Även lokalmedia, t.ex. Radio Kronoberg informerar löpande om aktuella läget.

Vid elavbrott – såväl små som stora - börja alltid med att kontrollera om någon sitter fast i hissen

Vid ett elavbrott slocknar ljuset, radio och TV tystnar, spisen blir inte varm, kylan och frysen blir efter hand obrukbara, värmeelementen kallnar och hemdatorn kan inte användas. Vår vattenförsörjning är också beroende av el. Efter några timmars elavbrott kommer troligen inget vatten ur kranarna.

Risken för långa elavbrott, mer än trettio minuter, är liten. Kortare avbrott kan förekomma, men ofta märker vi dem inte alls. Ett långvarigt elavbrott kan dock inte uteslutas och kan i värsta fall pågå i flera dygn. Är det dessutom vinter med kyla och/eller omfattande snöoväder kan konsekvenserna lätt bli allvarliga.

Alla ska vara så pass förberedda att vi klarar tre dygn, det vill säga 72 timmar, utan stöd från myndigheter i händelse av en kris. Även vid kortare elavbrott är det av stor vikt att det finns bra ficklampor och batteriradio nära till hands. Lyssna på informationen i lokalradion. Radio Kronoberg lämnar löpande information om aktuellt läge i strömförsörjningen.

Om strömavbrottet håller i sig

I dagens samhälle är vi beroende av el för att vardagen ska fungera. Ett strömavbrott kan bli besvärligt. Här är några tips om det blir ett långvarigt strömavbrott:

- Stäng av tvätt- och diskmaskin. Om de är igång när strömmen kommer tillbaka finns det risk för att elnätet kan bli överbelastat.
- Undvik att öppna kyl och frys. Frysen håller kylan cirka ett dygn om dörren hålls stängd.
- Stäng till rum som du inte använder. Flytta gärna in i ett rum för att hushålla med värmen. Välj gärna ett rum i söderläge, om det går.
- Stearin- och värmeljus är bra värmekälla men se upp med brandfaran och tänk på ventilationen.
- Tappa upp vatten i hinkar eller i badkaret.

VMA-LARM OCH VENTILATION

Ventilationssystemet i vårt hus är ett mekaniskt till- och frånluftssystem med värmeåtervinning av den varma frånluften. Det kallas FTX-system. Frånluft suges ut ur lägenheten i våtutrymmen och kök. Frisk ersättningsluft tas in via tilluftsdon placerade i sovrum och vardagsrum. Dessa tilluftsdon är anslutna till en tilluftsfläkt (se Flik 16).

Om ett **VMA-larm "Viktigt meddelande till allmänheten"** har skickats ut med uppmaningen att gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation och sätta på radion för mer information, gäller följande:

Om VMA-larm går på grund av utsläpp eller brand i närområdet som påverkar tilluften i ventilationssystemet i fastigheten får medlem inte själv försöka att stänga tilluftdonen. Det går inte att stoppa luftflödet helt och endast behörig ventilationstekniker kan återställa till korrekt luftflöde.

Ventilationssystemet kan enbart stängas av centralt i fastighetens fläktrum av personer som styrelsen utsett.

Alla don och spiskåpor är injusterade för att erhålla rätt luftmängder. Om man ändrar på inställningarna är det inte möjligt att justera dem rätt igen utan att använda sig av mätinstrument. **Därför får enskild medlem aldrig lov att ändra inställningen på till- eller frånluftsdon.** Det påverkar luftkvaliteten i er lägenhet och det kan ge ökade uppvärmningskostnader, ljud- och dragproblem samt fuktskador i våtutrymmen.

HÅLL DIG INFORMERAD

Vid alla såväl små som stora kriser är det av största vikt att hålla sig väl informerad. Håll dig till de offentliga kanalerna och lita inte på ryktesspridning. Vid stora oförutsedda händelser är det extra viktigt att informationen som sprids är korrekt. Förmedla ingen information vidare om du inte är säker på att den är korrekt. Felaktiga uppgifter som kommer i omlopp genom ryktesspridning kan få förödande konsekvenser. Vid kriser, mer än någonsin, gäller det att vara vaksam.

Bra källor till information vid en kris är:

LÄNKAR

- www.vaxjo.se
- www.sverigesradio.se/kronoberg
- www.SVT/smålandsnytt.se
- www.bixia.se
- www.polisen.se
- www.sosalarm.se
- www.1177.se
- www.krisinformation.se
- www.msb.se
- www.civil.se
- www.72timmar.se
- www.dinsakerhet.se
- www.giftinformation.se
- www.smhi.se

VIKTIGA TELEFONNUMMER

Tel: 112 Vid akut fara

Tel: 113 13 Informationsnummer vid olyckor och kriser

Tel: 114 14 Polisens nummer vid icke-akuta händelser

Tel: 1177 Vårdguiden

Tel: 0470-410 00 Växjö kommun

Tel: 013-209 050 Bixia

Bilaga till Flik 22

- Broschyren "Om krisen eller kriget kommer"

- Broschyren "Hemberedskap för minst 72 timmar"